

Schuifdeur als vluchtdeur of als nooddeur

Advies 1609

Trefwoorden:	Bouwbesluit 2012, brandveilig gebruik, bijeenkomstfunctie, rechtens verkregen niveau, bestaande bouw, verbouw, vluchtroute, ontruiming
Datum:	29 december 2016
Status:	<i>Definitief</i>

■ Beschrijving

Vlak voor de invoering van Bouwbesluit 2012 is een omgevingsvergunning voor het bouwen verleend voor de bouw van een, twaalf verdiepingen hoog, kantoorgebouw met de centrale entree en een restaurant op de begane grond, een grote open vergaderruimte op de eerste verdieping en parkeerplaatsen in de kelder. Het restaurant op de begane grond heeft een vloeroppervlakte van ruim 506 m² en de 'meeting space' op de eerste verdieping heeft een oppervlakte van 253 m². Beide verdiepingen staan via een vide met een open trap met elkaar in verbinding. Zowel het restaurant op de begane grond als de 'meeting space' op de eerste verdieping worden aan twee zijden omsloten door een glazen gevel die aansluit op houten terrassen van waaruit, zowel vanaf de begane grond als vanaf de eerste verdieping, direct het aansluitende terrein kan worden bereikt. In deze glazen puien zijn op de begane grond vier en op de eerste verdieping drie grote schuifdeuren opgenomen.

In het oorspronkelijk vergunde plan zijn de schuifdeuren niet aangemerkt als vluchtdeuren. Onlangs zijn er verbouwplannen uitgewerkt waarbij o.a. de gewenste bezetting van het restaurant op de begane grond en de 'meeting space' op de eerste verdieping zijn verhoogd tot respectievelijk 805 en 790 personen. Hiervoor is door de brandveiligheidsadviseur een nieuwe opvang- en doorstroomcapaciteitsberekening gemaakt. Daarbij is het rechtens verkregen niveau als uitgangspunt gebruikt. Per schuifdeur kunnen steeds maximaal 100 personen in een minuut doorstromen.

1 / 5

De brandweer heeft op verzoek van het bevoegd gezag een advies uitgebracht over de brandveiligheid in het pand en heeft daarbij geconstateerd dat de schuifdeuren niet dagelijks gebruikt worden en daarom als nooddeur moeten worden aangemerkt. Conform Bouwbesluit artikel 6.25 vierde lid, mag een schuifdeur niet als nooddeur gebruikt worden. Volgens de brandweer moet het maximaal aantal toegestane personen dat tegelijkertijd aanwezig mag zijn, sterk worden teruggebracht.

De aanvrager is van mening dat de schuifdeuren geen nooddeuren zijn omdat ze niet incidenteel worden gebruikt, maar onderdeel vormen van het reguliere gebruik van het restaurant. Daarom mogen de schuifdeuren als vluchtdeur worden aangemerkt. Bovendien hoeven de schuifdeuren niet voorzien te worden van paniekbeslag omdat nooit meer dan 100 personen zijn aangewezen op de schuifdeuren.

■ Adviesvraag

- Zijn de schuifdeuren van het bedrijfsrestaurant (via terras) naar het aansluitend terrein nooddeuren?
- Als de schuifdeuren wel als vluchtdeur aangewezen mogen worden, wat zijn dan de aanvullende eisen aan sloten, onmiddellijk, gemakkelijk en over de volle breedte te openen?

Schuifdeur als vluchtdeur of als nooddeur

Advies 1609

Standpunt belanghebbende

De schuifdeuren op de begane grond en de eerste verdieping zijn niet uitsluitend in gebruik om te vluchten. Het is aannemelijk dat de deuren bij bijeenkomsten waar grote groepen personen aanwezig zijn, in de zomer en bij laden/lossen, veelvuldig gebruikt zullen worden. De twee schuifdeuren op de begane grond aan de westzijde leiden naar het binnenplein met houten banken en mobiele sigarettenbakken. Deze worden, met name in de zomer, gebruikt voor kortstondig recreëren, zoals roken en eten/drinken. De twee schuifdeuren aan de noordelijke zijde worden –naar verwachting vierjaarlijks– gebruikt tijdens evenementen die aan de kade worden georganiseerd. Via de schuifdeuren stromen personen en goederen naar binnen en naar buiten en kunnen de toiletten worden bereikt vanaf het evenement. De drie schuifdeuren op de eerste verdieping leiden naar het buitendeck waar meerdere sigarettenbakken zijn geplaatst voor recreatief verblijf of voor overleg.

In de onderbouwing namens het bevoegd gezag wordt aangegeven dat de schuifdeuren niet dagelijks worden gebruikt en dat daarom geen sprake is van een vluchtdeur. Het Bouwbesluit spreekt echter over regulier gebruik. De deuren zullen vaker gebruikt worden dan het 'incidentele gebruik' waar de toelichting van het Bouwbesluit op duidt. Omdat de deuren vaker dan het 'incidentele gebruik' zullen worden gebruikt, kunnen de schuifdeuren niet worden aangemerkt als nooddeuren, maar als vluchtdeuren in de zin van het Bouwbesluit 2012. Dit wordt onderstreept door advies 1502 van de Adviescommissie toepassing en gelijkwaardigheid bouwvoorschriften waarin geconcludeerd is dat een schuifdeur die niet uitsluitend in gebruik is om te vluchten, niet kan worden aangemerkt als nooddeur, maar als vluchtdeur in de zin van het Bouwbesluit 2012.

Verder wordt door de brandweer gesteld dat de deuren niet 'onmiddellijk' te openen zijn. Op grond van artikel 6.25 zesde lid van het Bouwbesluit moet een schuifdeur waarop meer dan 100 personen zijn aangewezen kunnen worden geopend door een lichte druk tegen de deur of met een panieksluiting. Volgens de rapportage van de brandveiligheidsadviseur zijn per schuifdeur maximaal 100 personen aangewezen. Een panieksluiting is voor deze deuren daarom niet vereist.

2 / 5

Op grond van artikel 7.12 eerste lid van het Bouwbesluit moeten bedoelde deuren zonder gebruik te hoeven maken van een sleutel, onmiddellijk, over de ten minste vereiste breedte kunnen worden geopend. Deze deuren zijn vanaf de binnenzijde voorzien van een knopcilinder en een openingshendel. Er zijn geen sleutels of andere voorwerpen nodig om de deur te openen. Dat sprake is van meerdere handelingen is niet relevant omdat bij het openen van een reguliere deur immers ook meerdere handelingen worden verricht (bijv. knopcilinder en klink).

Het zwaar te openen zijn van de schuifdeuren zou vergeleken kunnen worden met het moeilijk te openen zijn van een loopdeur met deurdranger. Daarbij wordt voor een toegangsdeur van een overdruktrappenhuis in het Bouwbesluit in artikel 6.25 negende lid genoemd dat 'hard duwen noodzakelijk is'. Hoewel dit artikel niet voor deze deuren van toepassing is, is hieruit op te maken dat het voor een vluchtdeur acceptabel is dat hierop enige kracht uitgeoefend moet worden voordat er door de deur gevlucht kan worden. Het met één handeling kunnen openen van een deur volgt uit een NEN-norm die door het Bouwbesluit 2012 niet wordt aangestuurd voor o.a. een kantoor- en bijeenkomstfunctie.

Schuifdeur als vluchtdeur of als nooddeur

Advies 1609

Standpunt bevoegd gezag

De brandweer constateert in haar advies aan het bevoegd gezag dat voor het bereiken van het aansluitende terrein met het maximale aantal van 805 personen in het restaurant, schuifdeuren als nooddeuren moeten worden gebruikt, omdat de schuifdeuren niet dagelijks worden gebruikt. Volgens artikel 6.25 vierde lid kan een schuifdeur geen nooddeur zijn.

Door het verlagen van het maximale aantal toegestane personen en door het niet aanwijzen van schuifdeuren als nooddeuren kan wel worden voldaan.

Verder wordt opgemerkt dat de deuren tussen het restaurant en de ontvangsthal tegen de vluchtrichting indraaien en daar maximaal 37 personen op mogen worden aangewezen conform artikel 6.25 derde lid. Deuren waarop bij het vluchten meer dan 100 personen zijn aangewezen dienen, conform artikel 6.25 zesde lid, te worden geopend d.m.v. een lichte druk op een over de volle breedte van de deur aangebrachte panieksluiting. Om de bestaande schuifdeuren te kunnen openen moet een knopcilinder worden omgedraaid, een hefboom worden omgehaald en een zeer zwaar lopende deur worden opengeschoven.

De schuifdeuren zijn niet geschikt als nooddeuren en daarom zullen wij de huurder een gebruiksbepanking opleggen voor het gebruik van de begane grond voor maximaal 237 personen en van de eerste verdieping voor maximaal 437 personen.

■ Uitgangspunten

3 / 5

Het advies is gebaseerd op de volgende documenten:

1. Adviesaanvraag van 16 november 2016;
2. Rapportage met beoordeling brandveiligheid door brandveiligheidsadviseur van 14 januari 2016;
3. Plattegronden begane grond en eerste verdieping t.b.v. gebruiksvergunning van 22 april 2016;
4. E-mail door bevoegd gezag van 30 juni 2016 aan belanghebbende met nadere toelichting op de schuifdeur als nooddeur;
5. Advies brandweer aan bevoegd gezag van 12 juli 2016;
6. Memo advocaat over status schuifdeuren, van 4 oktober 2016;
7. Brief ontwikkelaar aan College B en W gemeente met een reactie op voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom, van 16 november 2016.

Schuifdeur als vluchtdeur of als nooddeur

Advies 1609

■ Inhoudelijke beschouwing adviesvraag

De adviescommissie heeft bij de behandeling van de adviesvraag het volgende overwogen:

Wel/geen nooddeur

- Een nooddeur is een “deur die uitsluitend bestemd is om te vluchten” (artikel 1.1 eerste lid).
- Een schuifdeur is niet toegestaan als nooddeur omdat er een reële kans bestaat dat het schuifmechanisme door vervuiling en jarenlang niet gebruiken, niet adequaat functioneert in geval van een calamiteit. Bij regulier gebruik van een schuifdeur is die kans aanvaardbaar klein.
- De schuifdeuren zijn alleen nooddeuren als de aanvrager van de omgevingsvergunning ze aanmerkt (heeft bestemd) als nooddeuren.
- Als een schuifdeur door de aanvrager niet is aangemerkt als nooddeur, zal het bevoegd gezag het bouwplan overeenkomstig die aanduiding moeten toetsen. Dat wil zeggen dat er slechts sprake is van een weigeringsgrond voor een omgevingsvergunning of van een aanleiding voor handhavend optreden, als het niet aanmerken als nooddeur leidt tot strijd met het Bouwbesluit 2012. In de rapportage van de brandveiligheidsadviseur is het reguliere gebruik per schuifdeur volledig uitgeschreven.

Vluchtdeur

- Een vluchtdeur moet door de indiener als nooddeur worden aangemerkt, als de vluchtdeur leidt tot in artikel 2.51 tweede lid, bedoelde hinder. Van hinder is in dat geval sprake wanneer een vluchtdeur over de openbare weg kan draaien. Bij een schuifdeur is in het algemeen geen sprake van een in dit artikellid bedoelde hinder. Voorts is artikel 2.51 geen voorschrift voor bestaande bouw.
- Een vluchtdeur die niet uitsluitend is bestemd voor vluchten is geen nooddeur. De gebruiksfrequentie van de deur is geen criterium. De in artikel 2.51, tweede lid, bedoelde hinder is dat wel.
- Een vluchtdeur mag ook een schuifdeur zijn.
- De capaciteit van een vluchtdeur wordt bepaald via art. 2.108 eerste lid. In dit geval is in de berekening voor de doorstroomcapaciteit bepaald dat maximaal 100 personen in geval van een calamiteit met een maximale bezetting, door een schuifdeur hoeven vluchten.
- Een vluchtdeur waarop meer dan 37 (nieuwbouw) of 60 personen (bestaande bouw) zijn aangewezen, draait niet tegen de vluchtrichting in (art. 6.25 derde lid). De schuifdeuren voldoen hieraan.
- Bovendien hoeven de schuifdeuren niet voorzien te worden van paniekbetaling omdat nooit meer dan 100 personen zijn aangewezen op de schuifdeuren.
- Indien meer dan 100 personen zijn aangewezen op een vluchtdeur is een panieksluiting of een vergelijkbare sluiting vereist (art. 6.25 zesde lid).

4 / 5

Onmiddellijk te openen

- Een vluchtdeur moet in geval van brand, zonder gebruik te hoeven maken van een sleutel, onmiddellijk over de ten minste vereiste breedte kunnen worden geopend (artikel 7.12 eerste lid).
- In de Nota van toelichting bij art. 7.12 eerste lid staat duidelijk beschreven aan welke randvoorwaarden een deursluiting van een vluchtdeur moet voldoen om onmiddellijk te kunnen worden geopend:
 - er mag geen los voorwerp, zoals een sleutel, scankaart of code nodig zijn om de deur te kunnen openen. Een knopcilinder is wel toegestaan

Schuifdeur als vluchtdeur of als nooddeur

Advies 1609

- een grendel op de deur is ook toegestaan mits die *“op een makkelijk te bereiken plaats zit en niet helemaal boven of onderaan de deur.”*
- Bij de deur mogen geen voorwerpen zodanig worden geplaatst dat zij een belemmering vormen voor het onmiddellijk openen van de deur.
- Dat betekent dat het opendraaien van een knopcilinder en het overhalen van een grendel volgens de Nota van toelichting op artikel 7.12 eerste lid mag worden beschouwd als zijnde handelingen die het onmiddellijk openen van de deur niet belemmeren.
- Met de in de casus beoogde situatie waarbij sprake is van het in doorlopende bewegingen kunnen opendraaien van een slot met een knopcilinder, het overhalen van een grendel en het openschuiven van de deur is naar het oordeel van de commissie aan de voorwaarde dat de deur onmiddellijk geopend moet kunnen worden voldaan. Daarbij is de commissie er van uitgegaan dat het slot is voorzien van een knopcilinder en de grendel en de schuifdeur voldoende gangbaar zijn voor een gemiddeld zelfredzaam persoon.

■ Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de commissie met betrekking tot de toepassing van de bouwvoorschriften voor deze casus / in dit geval:

- *Zijn de schuifdeuren van het bedrijfsrestaurant (via terras) naar het aansluitend terrein nooddeuren?*

Neen. De schuifdeuren zijn alleen nooddeuren als de aanvrager van de omgevingsvergunning ze aanmerkt als nooddeuren. Ook een noodzaak om de deuren als zodanig aan te merken ontbreekt.

5 / 5

- *Als de schuifdeuren wel als vluchtdeur aangewezen mogen worden, wat zijn dan de aanvullende eisen aan sloten, onmiddellijk, gemakkelijk en over de volle breedte te openen?*

De schuifdeuren dienen onmiddellijk te kunnen worden geopend in geval van een calamiteit. Een schuifdeur met gangbare knopcilinder en met een grendel is als zodanig te beschouwen. Er gelden geen aanvullende eisen voor de beschouwde uitvoering van de schuifdeuren.

